

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyen szám ára 8 kr.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden va-
 sárnap.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Már mozognak.

A közlegő választások előhírnöke —
 egy „felhívás” Ujpest község kisiparosa-
 sai és munkásaihoz már megjelent.

Nem tudjuk, hogy az a „szervező bi-
 zottság”, mely ezt a famozus „felhívást”
 szélnek bocsátotta, komoly dolgot akar-e
 csinálni, vagy ebben az egyhangu őszi
 időben csak egy kis tréfát akart üzni
 Ujpesten, a mely szerintük sem nem
 komoly és tréfának sem tréfa.

Az egész dologból csak annyi világ-
 lik ki, hogy egy ismeretlen „szervező
 bizottság” gyenge kirohanást akart ren-
 dezni a községi előjáróság, a zsidók és
 mindazok ellen, a kiknek jobb kabátja
 van, a mihez segítségül hívják a kisipa-
 rosokat és munkásokat.

No, már ez olyan merészség, a miért
 a tiszt magyar kisiparosok és munká-
 sok érdekeiben fel kell szólalnunk, hogy
 reputációjukat megvédjük.

Ez a magyar iparos és munkás sok-
 kal jobb izléssel és több becsülettudás-
 sal bír, mintsem hogy fel hagyja magát
 használni arra, hogy néhány szerepelt
 vágyó ember hiúságát és önérdékét elő-
 mozgassa; szolgálatába szegődjön olyan
 embereknek, akik az ilyen választások-
 nál mindig az iparosok és munkásokhoz
 folyamodnak, azt híven, hogy az egy tö-
 meg, a melyet tetszésük szerint csürni-
 csavarni lehet, fölhasználni mindeure,
 ha mások rajtuk a komaság, sógorság és
 érdekhajhászat bélyegét.

Nagyon tévednek!

Ma az iparos és munkás, ha szegény

is, de olyan magas szellemi magaslaton
 áll, a minőre szüksége van és nagyon
 jól, talán igazságosabban tudja meg-
 ítélni a közügyek folyását, mint azok,
 akik őket mézes madzaggal akarják ma-
 gukhoz édesgetni.

A magyar iparos és munkás bir már
 ma annyi felvilágosodottsággal, hogy a
 maga lábán tud állni és nem szorul fo-
 gadatlan prókátorokra sem, akik min-
 denféle módon el akarják csavarni fe-
 jét, hogy félre vezesse.

A magyar iparos és munkás sokszor
 okult már a saját kárán a multban és
 többé már nem megy a lépre. Azokat
 többé nem lehet elámitani, elbolondi-
 tani, meg van bennük is a becsület-
 tudás, felébredt bennük is az önérdék, fel-
 gyuladt bennük a hazafias érzelem és e
 becsület, önérdék és honszeretet kitiltja
 a tisztességtelen munkából, a titokzatos
 szervezkedésből.

Meg vannak ők szervezve, zászlójuk
 mocsoktalanul hirdeti az iparosok és
 munkások elvét, melytől el nem tánto-
 rodnak és holmi ismeretlenektől nem
 hagyják zászlójukat. Lemoeskolni és
 megszentégteleníteni fölszentelt zász-
 lójukat.

Az iparosok és munkások a társa-
 dalom becsületes tagjai, kik büszkén és
 nyíltan szállnak a sikra mindenki-
 vel szemben és nem fogják engedni magu-
 kat silány röpirattal félre vezetni.

Szebb fegyverhez tudnak ők nyulni
 és tudják azt, hogy a tisztességes sajtó
 mindig helyet ad az ő véleménynyil-
 vánításuknak és szívesen megvédi az ő

jogaikat, tehát nem szorulnak az ilyen
 röpiratoeskára.

Tudják ők jól, hogy hová forduljanak,
 nem kell őket édesgetni és csalétekkel
 csábítgatni, meg tudnak ők állni a sa-
 ját lábukon is.

Megtalálják ők a helyes utat a bol-
 dogulás felé, nem kell őket labirinto-
 kon keresztül vezetni oda, felismerik
 ők maguk is a legszebb utat, — az
 egyenes utat.

Nem szorulnak az iparosok és mun-
 kások az ilyen népboldogítókra, nem
 adnak ők az ilyen feltűzésekre és
 heczechajhászatra semmit, mert tudják
 jól, hogy mittévek legyenek, tehát fö-
 lőselegesen a tanácsadók, nekik meg van
 a saját önállóságuk, szabad elhatározó
 képességük.

Ezek után mi annak az első *dongó-
 nak* nagyot nevetünk, mert jól tudjuk,
 hogy az ősz hidege hamar meg fogja
 dermedteni és életképtelenné tenni.

Több iparos.

Közbiztonságunk.

Községünk legfontosabb tényezője. — a
 lakosság közbiztonsága nagyon gyenge lábon
 áll, talán gyengébben mint valaha. Az a sok
 betörés és lopás, mely jó ideje napirenden
 van, nagyon szomorú képet nyújt a mi rend-
 őrségünkről, melynek hivatalos neve *állam-
 rendőrség*.

Hogy a közönségnek tiszta képet nyujt-
 sunk a mi rendőrségünkről utána jartunk
 a dolgozó és munkatársaink, ujpesti és ra-
 kospalotai levelezőink segítségével, ha nem is
 valamennyi, de egy jó esomé, nem regen for-
 tent betörést és lopást nyomoztunk ki, a

A „KÖZÉRDEK” TÁRSASÁGA.

Az ujpesti „Egyetértés” asztaltársaság
 szüreti ünnepélye.

(1897. évi október hó 10-én.)

Az alább olvasható level másolatát siker-
 rült megkaparintanom, a minék annál inkább
 megörültem, mert azt közreadva, fel vagyok
 mentve a referálás kötelezettsége alól.

Igy szól a level:

Méltóságos főkapitány ur!

Nagybecsű megbízásához képest megjelen-
 tem az ujpesti „Egyetértés” asztaltársaságnak
 az ujpesti polgári kör helyiségeben vasárnap
 megtartott szüreti multságán s az ott tett
 megfigyeléseim és tapasztalataim alapján van
 szerencsém hivatalos tisztelettel a következő-
 ket jelenteni:

Méltóságodnak külföldi tanulmányulja
 alatt szerzett s előttem is kifejezett abbeli ve-
 lekedése, hogy hangzatos czéger alatt igen
 gyakran sötét és világótfelforgató eszme-
 terjesztői szövegek társulni, ezáltal nem nyert
 beigazolás.

Eddigi magatartásom és hűségem garancia
 arra, hogy az „Egyetértés” asztaltársaság
 szünetekai és törekvesei mian Méltóságod és
 az egész rendőri apparatus nyugodtan alhalik.
 Mondhatom, hogy a társaság tagjai egytől-
 egyig szelíd természetű, jó képű és jó lelkű-
 letű fiukból és szeretetreméltó hölgyekből áll,
 a kiknek az „Egyetértés” czége alatt egyéb
 cseljük nincs, mint hogy évenként mentől szá-

mosabb szegény gyermeket láthassanak el től
 ruházattal. A vasárnapi szüreti multságot is
 azért rendezték, hogy a befolyó jövedelemből
 a közlegő tel szegények számára ruhát vasá-
 rolhassanak.

Azt hiszem, hogy e rövid sorokban össze-
 vont jelentés Méltóságodat teljesen kielégíti.

Mindazonáltal, mert tudom azt, hogy
 Méltóságod a megfigyelésekről reggeli teaja
 mellett szüreti a részletes tudósításokat ol-
 vasgatni, nem kesem ebbeli élvezetek utáni
 vágyat a következőkben kielégíteni.

Hogy feltűnés nélkül bejuthassak a mul-
 tság színhelyére, megelőző este brudert it-
 lam néhány „Egyetértés”-beli taggal, szerény
 biztosítási ügynöknek és főleg gyermekbarát-
 nak mulatlan be magamat, egyben sajnálko-
 zasomat fejeztem ki, csupa finaszból, hogy el-
 foglaltságom miatt a másnapi multságon
 részt nem vehetek. Micsoda? Valamenynyien
 reám rohantak és „de így, de úgy”, ha meg
 nem jelenek, visszavetjük a brudert s Uj-
 pestre soha többé be nem eresztének.

Rentlento nagy kapacitálás után végre
 megígertem, hogy ott leszek és nyomban vet-
 tem is egy belépőpénzt 30 krajczárerért. Va-
 sárnap délután 4 órakor aztán szép lassu
 léptekkel közeledtem az ujpesti polgári kör
 helyiségei fele, ahol egy interkarnatus kimo-
 zésú kapus fogadott, hajlongások közt mu-
 tatva az utat beüle. Kérdést intéztem hozzá
 hogy sokan vannak-e már? Az öreg ismét
 hajlongott és mormogott valamit, majd a szá-
 jára tevé kezelt, jelezte, hogy néma. Meghök-
 kentem. Eszembe jutott Méltóságod gyanuja.

Persze, persze, gondolom, ez az „Egyetértés”
 rossz dologban sütkélhet, ha már kapusnak
 is nema embert állított. Hej, hej, mégis csak
 volt haszna Méltóságod külföldi tanulmány-
 utjának, mert ez esetben sem alapnőkülli a
 gyanu, a mit az ujpesti „Egyetértés” iránt
 táplál, gondolom tovább s azal a szent meg-
 győződéssel, hogy az új folyamán sok titoknak
 nyitom meg a kilincsel, befelé lörekedtem. A
bruderek már ott voltak s megjelenésekor
 falrengető örömrivalgásban törték ki, össze-
 vissza csokollak, veregettek a vállaimat és...
 „mégis derek...” „hiába, a magyar ember szó-
 tartó...” stb. dicséretekkel vezettek az előnk
 elé. A mikor megálltam az előnkől, másod-
 szor hökkentem meg. Ismét eszembe jutott
 Méltóságod. Egy apró emberke előtt állottam,
 akinek szenvedélyt elérülő areza, nagy vilá-
 goskei szemei bátorságról, vakmerőségről, el-
 szántságról tanuskodnak. A bruderek *Zoli-*
 nak szólították; később tudtam meg, hogy
 Kanovics Zoltánnak hívják. Ebben a Zoliban
 az első pillanattól fogva egy sötét terkekkel
 foglalkozó individuumot láttam. A mi beszé-
 lőképesség hiányzott a kapusban, hatványozva
 meg volt a Zoliban. Karon fogott, egyik te-
 rem sarkába vezetett, ahol egy asztal melle
 ültetett és bort rendelt. Aztán dióhéjban el-
 mondta, hogy miről nevezetes az „Egyetértés”.

Arról tudniillik, hogy tagjai mindenben
 egyetértének, még abban is, hogy nem érte-
 nek egyet. Egyet azonban különösen értenek,
 azt t. i. hogy miként kell cseljaiknak a pub-
 likumot meghódítani. Közben bort töltött és
 kocczantott. Jól van, jó, engem ugyan le nem

melyekről uton-utfele, vendéglőben és kávéházban megbotráncokozással beszélnek.

Igy betörték a kapitányság közelében, a rendőrszem előtt a Popper-féle trafikba, a hol az utcáról kiasták a falat, hogy az üzletbe juthassanak.

Kirschner Jakabnál, József-utca 62. szám alatt, feltörték a kamrát és ellopták az összes baromfit.

Pinter fűszeres Istvánéi üzletbe is betörték és jól megdézsmálták.

Goldschmid mészárosnál a bazarba betörtési kísérletet tettek, de a tetteseket elriasztották. (De nem a rendőrség.)

Elias Mór Kossuth-utcai szatocsnál betörték és loptak.

Kiszlinger Ede vasúti hivatalnoknál a Bocskay-utczában ellopták a ruhaneműket.

Rákospalotán Heuschmid Ferencznél Rákos-utca 42. fényes nappal, d. u. 2 óraker betörték és ellopták 100 frt értékű ruhát.

Bielovszky József rákospalotai lakosnál feltörték a padlást és elvitték a ruhát.

Balogh Jánosnál Rákospalotán az iskola-utczában szintén ruhát emeltek el.

Rusznayk Manó rákospalotai, szatocsnál betörték és loptak.

Ugyanakkor törték be Schwarcz Mór rákospalotai kávésnál és Simko Pál rákospalotai háztulajdonosnál is.

Ujpesten még betörték: Korpás Pál hentesnél és ellopták a fiókban levő 75 frtot.

Szabó Gábor vaczi-uti kocsmárosnál élelmiszereket loptak.

Ugyanakkor betörték Klein kocsmárosnál a megyeri csárdában.

A vaczi-ut 2 sz. alatt levő bódét is feltörték és a közeli rendőrszem mit sem hallott.

Vegre Zmeskál Lázár közsegi mernöknel is betörték és daczára annak, hogy két lövest tett a levegőbe a közeli rendőr még csak nem is mutatkozott.

Ezekből látjuk, hogy a tolvajok majd Ujpesten, majd Rákospalotán jelentkeznek, szoval vendégszerelésre járnak és a rendőrség nem tudja a tetteseket nyakon csipni, nyomoz, nyomoz, — de hiába nyomoz.

De ez nem is csoda. A kapitány, valamint a tisztviselők és detektívek egy része Budapesten lakik és este 6 óra után már szabad a vásár Ujpesten, mert a 35 ezer lakosnál többet számláló közsegen az éjjeli szolgálatot csak egy rendőrmester és 4 rendőr teljesíti.

Az éjjeli szolgálatnál a napi szolgálat sem különb, mert Ujpestenek mindössze 16 rendőre van és azok is legtöbbször Budapesten parádoznak.

Igy tehát nem csoda, ha a hetivásárok alkalmával, egy idő óta, a legnagyobb raffineriával dolgoznak a Budapestről ide vendégszerelésbe jött zsebmetszők anélkül, hogy a rend-

őrség még csak egyet is meg tudott volna csipni. Vagy talán nincs tudomása ezekről a zsebmetszésekről a kapitányságnak?

De ha be is jelentenek a károsult felek egy-egy lopást, akkor felnapig várniok kell, míg jegyzőkönyvet vesznek fel esetükről és vagy azt mondják, hogy jőjjön holnap, vagy pedig hogy az nem tartozik a kapitánysághoz.

Persze ez a huza-vona elég ahhoz, hogy a tolvaj úgy ellillanjon, hogy aztán bottal verhetik a nyomát.

Azt sem tudja a rendőrség, hogy rovtól multu egyéneknek adott nyilvános háza engedélyt és hogy több ilyen házban közveszélyes emberek laknak, valamint a legtöbb örömhölgy a bárca leple alatt folytatja a zsebmetszést és tanyát ad mindenféle kétes existenciájú alakoknak?

Azután a szeszgyár mögötti részen annyi csavargó tartózkodik estenként, hogy az ottani lakosok este 9 óra után már nem mehetnek ki az utcára. A mult heten is megtámadott négy subancz egy Budapestről hazajövő fiatal embert.

A koresmai verekedések napirenden vannak és volt rá eset, hogy egy gyámoltalan inspectios rendőrtisztviselő jelenlétében egész harc folyt, hanem a rendőrség ezt szepen, — mert ő is a mulatókhoz tartozott — eltussolta és a kocsmárosnak 80 frtnyi kárát 2 frttal akarta kiegyenlítettetni.

Persze ott a hol az erély hiányzik nem is lehet rendről, de még kevésbé közbiztonságról szó. Ott, a hol bárhol nyithatnak közérkölesiséget sértő hazákat, és hol azokat nem ellenőrzik, nem kutatják, hogy kiknek a tanyájául szolgálnak, akkor természetes, hogy ily módon közveszélyes egyéneknek nyujt menedéket Ujpest.

Ez nagyon szomorú kép, de még szomorubb lesz a telen, a mikor nem kis nyomornak nezdünk elebe, mely amugy is mindig szaporítja a bűnesetek számát. Ujpest közönsége aggodalommal néz a tel ele, mert tudja, hogy ilyen járatlan rendőri apparatussal nem lehet a közbiztonságot megvédeni.

A rendőrség azzal melegeződik, hogy Ujpesten nincs bejelentőhivatal és ez nagyon meglehezi az ő működését. Ebben egy kis se igaz is van a rendőrségnek, de hát Ujpest és Rákospalota közsegeknek mulik, mert 1000 frt hozzájárulással, melyet a két közsegenk aranyosan kellene fedezni volna bejelentőhivatal is. Tehát miért kesik ez a fontos dolog?

Azokban ez csak kis mentség, mert bizony tisztoséges házban ugy sem túrik meg a közveszélyes egyéneket, ott pedig a hol ezek tartózkodnak a rendőrségnek mindig jogában áll azokat felkutatni, csak teljesítsék lelkiismeretesen az éjjeli szolgálatot a Budapestben lakó rendőrtisztviselők és detektívek.

járjanak erélyesen utána a dolognak és nagyjában ki tudják irtani az itt nagyszámban tartózkodó kétes existenciájú és kitiltott egyéneket.

Felkérjük azért a főkapitány urat vessen végett annak a nembánomságnak, nehogy kénytelenek legyünk ez ügygyel bővebben is foglalkozni. Anonymus.

Heti tájékoztató.

Október 31. nap.

17. vasárnap. Hedvig, Deák Ferencz, a haza bölcese, szül. 1803.

18. hétfő. Lukács ev. III. Frigyes német császár és porosz király szül. 1831.

19. kedd. Ferdinánd, Scipio győzelme Hannibál fölött Zamanál 202. Kr. e. Az Ujpesti gyermekbarát-egyesület haugversenye a Colosseumban este 8 óraker.

20. szerda. Vendel, A csász. diploma elismeri a történelmi jogot 1860.

21. csütörtök. Orsolya, Nelson, megsemmisíti a francia hajóhadat 1805.

22. péntek. Kordula, Arany János nagy költőnk megh. 1822.

23. szombat. Kap. János, Montifiore Mózés a nagy emberbarát szül. 1784. Diszelőadás a 48-49-es honvedek javára a Colosseumban este 8 óraker.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Erschinger Ignác Károly helyettes jegyző, állami anyakönyvvezető, lapunk szerkesztőjének öcsese, eljegyezte Udvaros József szép és kedves leányát Eteikát Jezvinen.

— **Uj magyar állampolgár.** Katz Antal ujpesti kávéháztulajdonos 90200 97. számú belügyminiszteri leirattal honosított s az állampolgári esküt a vármegye főjegyzője kezébe letette. Gratulálunk!

— **Az ujpesti izr. nőegylet választmánya f. hó 14-en tartott gyűlésében foglalkozott a népkönyha ügyével.** A teli időszak beálltával az iden is, epugy mint az előző években, minden felekezeti különbség nélkül óhajlja a nőegylet ebben a rendkívüli nagy áldásban részesíteni Ujpest szegényeit. Evirol-évre szaporodik azoknak a száma, kik igénybe veszik a jötelemenyt: az elmúlt telen voltak olyan napok, amelyeken 700-an (felöltek és iskolásgyermekek) kaptak egészséges meleg ételeket, s nagyon valószínű, hogy a következő telen jóval tetemesen fog szaporodni a népkönyhat igénybe verők száma. Ezen körülmény folytán azon tiszteletteljes kérséssel fordul a nőegylet választmánya Ujpest nemesen erző közönségehez, hogy tapasztalva a mult években azt, hogy minő előzekenyseggel reszesített

itatsz, gondolám. Tisztában vagyok magammal: azalatt a tüskés hajzat alatt már gyökereket vertek a jogrendbontó gondolatok. Mindamelllett ittam a pohárból egy kortyot és mert meggyőződtem, hogy a bor szerfeletti itatja magát, ittam meg több kortyot és gyanum, vagyis inkább Mtságod gyanuja bennem fokrol-fokra erősödni kezdett. A mikor aztan megláttam, hogy a közsegi biro, a kit Lindt Jánosnak és a közsegi főjegyző, a kit Zsoldos Jánosnak hívnak, szintén a terembe lépett és kemelődve ide-oda tekingettek, mintegy azt mondva egymásnak, hogy az »Egyetértés« prengolni kell, no, akkor már minden tagjában az »Egyetértés« nek egyegy, ha nem is anarchistát, de erős szocizistát láttam. Ilyen impressziók hatása alatt néztem végig, a mint valami Lukács Imre nevű tagbaszakadt ur vezetése alatt a diszfelvonulásnak nevezett menet a felsőteremből a szőlőkerthez varazsolt udvarra vonult a Rákoczy-induló hangjai mellett.

Szánakozva gondoltam arra, hogy e sok szép férfibe és ezekben a sokkal szebb hölgyekbe fanatikus tanok oltvák be!

Hogy áitatnak most bennünket, szüreti ünneppel leplezven sötét lörekréseiket. Valóságos színészi talentummal játszották kiosztott szerepeiket. Ugy csináltak a dolgot, hogy két szüreti bíróságot állítottak fel, a melyek egyikebe valami Soós Mihály nevű edeskes urat, nyugalmazott színészt, mint bírót, valami Nemeth Berczi nevű magyar urat mint jegyzőt, valami Erkel Jenő nevű ifjút, mint ellenőrt, a másikába pedig biroként valami

Fischer Pista nevű, halász mertersegen nem jártas urat, jegyzőként, valami Nagy Károly nevű kis urat és ellenőrként valami Tarnoky Ferencz nevű minden titkot kitaró urat osztották be. A cigányvajdaságot a Lukács Imre nevű főrendező magának tartotta meg, hegybiroként pedig valami Bodnár Sámuel nevű urat, míg főcsozsnak valami Brysson nevű angol urat kiáltottak ki. Egy Török, a Balint volt a pénztáros, valami Novák György nevű ur az igaz ellenőr, rendőrségi joggal felruházott rendezők pedig a következő markos legények voltak: Fuchs Antal, Deák Dezső, Tualy Sándor, Jurassin Natali, Tarnoky, a másik: az István és Zentrich János. A csőszök szerepét részben hölgyek, részben férfiak töltötték be. A hölgyek jobban érdekelvén Meltóságodat, azoknak neveit ime leírom: Martonffy Eteka, Rozgonyi Katinka, Rozgonyi Roza, Grensó Roza, Adamecz Juliska, Döcsy Erzike, Beyer Matild, Topó Erzsike, Martinovits Terez, Martinovits Anna, Meszaros Mariska, Mertusz Eteka, Rabel Anna, Antal Juliska, Antal Irma, Jakob Ella, Tarnoky Erzsike és Novák Györgyne.

Látni e sok szép hölgyet s tudni, mint a hogy e tudni véltem azt, hogy a nevelő szemek, a szilaj kedv náluk csak tetteses, mert lelkükben a felkorbaesolt fanatizmus lüze lángol, mondom, e látvány ream nézve kétségbejöttöknek tetszett. Másrészt azt gondoltam, hogy hiszen Meltóságod meg fogja őket rendszabályozni, a mint en ezt megírom, tehát a rendkedvelő társadalomra nézve nem veszték még el s így nyugodtabban néztem színész-

kedeseiket. Ügyesebb csőszöket képzelni sem lehet, de kedvesebbeket sem. Nyakra-főre hurcolták a tolvajokat a bíróság elé, akár csak Meltóságodnak legjobb detektívjei, a mig azonban Mltóságod detektívjei az effele dolgot szigorral, komoly arczczal, addig ezek vidáman, élénk kacaj közt vezzik, addig a mig be nem esteledik s a hűs levegő a terembe szoritja őket — velem együtt. A kivilagitott termekbe lépve harmadszor hökkentem meg. A helybeli plebanos ur és kaplányai akad ak szemeim ele. Ahá, gondolám, ezek az urak azért jövenek, hogy kiűzzék az »Egyetértés« tagjaiból a rossz gondolatokat. Sűrűn érintkeztek is a tagokkal s kedélyesen, mosoly mellett adták meg oktatásukat, tanácsukat, igaz hogy a tagok is kedélyesen, mosoly mellett fogadták azokat. Ez a körülmény készletett aztan arra, hogy szóba erdjek a plebanos urral és tudakozodjam az »Egyetértés« tagjainak a társadalmi teren való súlyedése felől. A plebanos ur olyan jóízűt soha nem nevelett mint ekkor. — Uram — monda ő — ön rettenetesen teved. A kiket most itt együtt lát, ezek egytől-egyig a leg-tisztoségesebb és legkedvesebb ujpesti élő lenyek, a kik nemcsak, hogy nem zugolódnak a fennálló társadalmi rend ellen, hanem mulatnak azért, hogy jötekonyságot gyakoroljanak. Aztan nezze meg, folytatá, itt van Kolozsvary Gyula rendőrkapitány, amott Kanovits Zoltánné, Petrovitsné — Giczey Emma és Reimetter Juliska urhölgyek társaságban Plihal Viktor kir. közjegyző, majd emitt Czipauer János, Perich Károly, Endre János lapszerkesztő, Fuchs Antal lapkiadó stb. mindmagaunyi tiszt-

a népkönyha mindenkit áldásában anélkül, hogy bárminő megkülönböztető tekinteteket vett volna figyelembe, amde anélkül is, hogy az egyes tagjain kívül még mások is hoztak volna Ujpest közönsége körül számba vehető áldozatot a népkönyha áldásdús tevékenységének előmozdítása céljából, azon kéréssel fordul tehát ez a nőegylet választmányára Ujpest közönségéhez, hogy a népkönyhat határozottan támogathatja s céljaiban elősegítheti kegyeskedjék. Nagyon sajnálna a nőegylet, ha kellő támogatás hiányában megszüntetni, vagy legjobb esetben szűkebb terre szorítani volna kénytelen a népkönyha áldásos működését. Pénzbeli vagy elemiszer-adományok Friedmann Arminné urnő egyleti elnökhöz kéretnek.

— **Ujenczösszeírás.** A védőörvény és az ahhoz kiadott utasításokhoz képest felhívattak az 1877., 1876. és 1875. években született hadköteles egyének, hogy összeírásuk végett f. évi november hó 1-től november 30-ig a község közigazgatási jegyzői irodájában, munka- vagy cselédkönyv, avagy egyéb igazolvánnyal jelentkezzenek. Ha az ujenczköteles állandó tartózkodási helyről ideiglenesen távol van, s ezáltal vagy betegségével fogva, szóval vagy írásban jelentkezni akadályozva lenne, a jelentkezést a szülők, a gyám vagy más meghatalmazott által is megtetetheti. A ki ezen jelentkezést, anélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna elmulasztja, kihágást követ el és 5 frittől 100 frittig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig 1 naptól 10 napig terjedhető elzárással büntetetik. Ezuttal figyelmeztetjük a hadköteleseket, hogy a védőörvény a papjelölteket és papnövendekeket, a tanítjelölteket és tanítókat, az öröklött mezei gazdaságok tulajdonosait és a család-gyámoltokat azon kedvezményben részesíti, hogy alkalmasságuk esetén is csak a póttartalékba soroztatnak be: a kinek tehát ily ezimen a törvény ezen felsorolt kedvezményeinek egyikére vagy másikára igénye van s azt érvényesíteni kívánja, kellőleg felszerelt kérvényét a jelentkezés alkalmával nyújtja be. Ez áll azokra is, akik az egyévi önkéntességre igényt tartanak. Azon idegen illetőségű hadkötelesek, a kik szerényebb anyagi helyzetüknél fogva haza nem utazhatnak s így Vaczott, illetve utóállítás után Budapesten kívánják magukat soroztatni, kellőleg felszerelt kérvényeiket jelentkezésükkel egyidejűleg, de legkésőbb f. é. november 30-ig annál bizonyosabban nyújtják be, mert e határidőn túl ilyenemű kérvények el nem fogadhatnak. Megjegyzetük végül, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a védőörvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a védőörvényben megszabott

teletet parancsoló uri ember: kizelhető-e hat, hogy itt állambontó eszmék tenyesszzenek?

Abból, hogy a helybeli dalárda nem jött el és helyettük az obudai dalárda fűszerzei sűrűn ismételt dalaival a mulatságot, abból ne következtessen semmi rosszat, sőt abból sem, hogy a szélső asztalnál Somló Sandor a »Fra Girolamo« szerzője, Miskolczy és Martonffy Imre lapszerkesztőkkel együtt a poharak sűrű emelése mellett ép oly sűrűn emlegetik az egyenlőséget, testvériséget és szabadságot; ellenben tekintsen végig a felső teremben confetti és serpentin hullása közt tánczó 80—100 páron s akkor önnök minden legkisebb gyanuja el fog oszlani.

Ezek után a felvilágosítások után teljesen lehültem és sajnálkozva láttam be, hogy Meltóságodnak — külföldi tanulmányutjából merített s az újpesti »Egyetemes«-re alkalmazni vett gyanuja minden alapot nélkülöz.

Ezt különben a keznél levő világposta révén — burkoltan — megírtam a Zolnak, az elnöknek és gratuláltam a mulatság sikerült voltához, minek utánna meg felre tolya az ajtóban álmodozó Pap Togyer inspectio rendőrtisztviselőt, távoztam a helyiségekből, hagyván az »Egyetemes«-t és vendégeit mulatni kiválogosodott kivirradtig.

Ekként eljárva megbízatásomban, vagyok Meltóságodnak

Ujpesten, 1897 október 11-én,
alázatos szolgálja

Szemfüles Gáspár titkos rendőrügynök.
Ehhez a levelhez, azt hiszem, mitsem kell hozzá tennem.

Kric-Krae

kötelezettségeknek nem tudása által ki nem menthető.

— **Uj vendéglő.** Gombos Adolf a Jutegyár vendéglőse f. évi november hó 1-én az Árpád ut 7. számú (Riess-féle) házban vendéglőt nyit. Gombos Adolf nem ismeretlen előttünk, mert a Jutegyárban töltött sok évi vendéglősködése alatt beigazolta, hogy izlelés konyhaja, jó bora és pontos kiszolgálása által a vendégeket mindig jól kitudta elégeiteni. Most a szépen berendezett vendéglőjében még inkább lesz alkalma a közönség meglegedését kivívni.

— **Az újpesti negyvennyolcas honvédek kérése.** Négy újpesti öreg honvéd tisztelt mult kedden Markus József székesfővárosi polgármesternek. A német császár negyezer márkás ajándékából kértek egypár forintot annak a husz negyvennyolcas honvédek, a kik nagy szegénységben élnek Ujpesten. A vezetőjük elmondotta a polgármesternek, hogy ők valamennyien budapesti polgárok, s csak azért laknak Ujpesten, mert a fővárosban nem tudják megfizetni a nagy házért. Van közöttük olyan is, a kinek minden jövedelme a három vagy négy forint, amit az országos honvédalapról kap. Markus József polgármester megígerte az öreg honvédeknek, hogy a pénz kiosztásakor gondoskodni fog róluk.

— **Diszelőadás.** A 48-as honvédek javára rendezendő »Diszelőadás« es tánczvigalom szombaton e hó 23-án tartatik meg a Colosseum összes termeiben. — Dr. Kovacs Ödön naponta tart próbákat a budapesti iparoskör szinpadán, itten is nagyban fojnak az előkészületek, sűrű-forog mindenki, ki jeggyel, ki meghívóval, ki szóval capacitál, hogy minél nagyobb anyagi siker legyen elérve.

— **Hangverseny.** Az »Ujpesti gyermekbarát egyesület« által most kedden este 8 órakor a Colosseumban szegény gyermekek felruházása javára tartando hangverseny iránt széles körű érdeklődés mutatkozik. A nagy közönség tekintettel a derek egyesület által eddig rendezett hangversenye sikere és a nemes ezakra, nagyban készül a hangversenyre, a miből azt következtetjük, hogy azon nagy számú és díszes közönség fog megjelenni. A hangversenyen közreműködők díszes nevórat tekintve pedig azt jelenthetjük, hogy a hangverseny élvezetes estélyt fog nyújtani a résztvevőknek.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Az »Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre« ma vasárnap d. u. 3 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Targyai: elnökválasztás.

— **Az »Ujpesti Dalkor« nagy ünnepe.** készül. F. évi december hó 5-én fogja fennállásának 25 éves jubileumát ünnepelni, melyre már nagyban fojnak az előkészületek. Az ünnepély napján lesz: ünnepélyes istentisztelet a rom. kath. templomban, diszközgyűlés, bankett és este-monstre-hangverseny. A nagy hangversenyre már sok dalárda jelentette be közreműködését. Örömmel tekintünk a derek dalárda szép ünnepélye elé.

— **Panaszos level.** Több érd-kelt aláírásával szomorú hangon írt panaszos levelet kaptunk, melyben a Kert-féle szövetkezet ellen kifakadnak. Panaszában azt hangoztatják, hogy a felszámoló bizottság lanyhan működik és nem akar a dolog aljáról világos képet nyújtani. Mi a szövetkezettel borsosan foglalkozó levelet nem bocsátjuk ez alkalommal a nyilvánosság elé, de ha a felszámoló bizottság a közel jövőben a szövetkezet állapotáról nem fog beszámolni, kénytelenek leszünk az érdekeltek érdekében ez ügyről érdemlegesen foglalkozni.

— **Sertesvesz Vaczott.** A mint értesülünk, Vaczot a sertesvesz ujra kezd föllepni. A vaczi hízalokban a mult napokban észlelték az első esetet, mire a kapitányság megtette a szükséges intézkedéseket. Behozni csak véssmentes helyektől szabad a serteseket, tilos vásárlás vevett egyik hízalóból a másikba járn, adásvevési közvetítés csak a hízalokon kívül történhetik.

— **A pénzügyörög figyelme.** Lapunk mult számában ezen cím alatt felhívta a pénzügyörög figyelme arra, hogy a legtöbb belyegeladással foglalkozó dohánytözsében, a nagy-közönség nem kapja meg a szükséges belyegeket. Ez ügyben Schweiger József Árpád-uti kereskedő levelet intézett hozzánk, melyben kijelenti, hogy nála minden időben

kaphatók a szükséges belyegeket, amit örömmel veszünk tudomásul.

— **Az újpesti kereskedő és iparos-ifjak önművelődési köre** ma vasárnap saját helyiségében (Kossuth kávéház Árpád- és vaczi-ut sarak) tánczszal, confetti és világpostával egybekötött »felolvasó-estélyt« tart. Kezdeté este 7 órakor. Az estély műsora fölolvásás, szavallat, ének és magánjelenetből áll, minélfogva igen fényesnek ígérkezik. Különben a kör estélyei eddig is mindig nagyon jól sikerültek.

— **Bivalyhus Ujpesten.** Több újpesti mézszáros rendszeresen bivalyhussal traktálja a publikumot, a nélkül, hogy erről a fogyasztókat a vetel alkalmával értesítené s így a publikum csufosan be van csapva, mert veszi és eszi a sokkal olcsóbb és alacsonyabb minőségű bivalyhust elsőrendű marhahús gyanánt. Ily felrevezetést a közönség érdekében meg nem tűrhetünk s a mennyiben az illető mézszáros nem jelzi üzlethelyiségében kifüggesztett táblán, hogy bivalyhust mér, jövő héttől kezdve e lapok hasábjain mindenkor tudatni fogjuk a közönséggel, hogy mely mézszárszékben mérnek ki bivalyhust.

— **Betörés elleni biztosítás.** A gyakori betörések után mindenki helyesen cselekszik, ha ellopható értékes ingóságait a betörés ellen biztosítja. A biztosítási díj nagyon csekély és így mindenkinek módjában áll magát a megkarosodástól megóvni, mert e biztosítás után a károsult félnek rögtön megterítik a szenvedett kárt. A biztosításnak ezen üdvös ágát a »Hazai általános biztosító részv. társ.« vezette be, mely ma az országban már nagyon el van terjedve. A társaság újpesti képviselője Schwartz Jakab (Liliom-utca), a ki e biztosításra vonatkozólag szívesen nyújt felvilágosítást.

— **Csöd.** Komlósy Ferenc újpesti be nem jelentett kereskedő ellen csöd nyitattott. Csödbiztos: Laufer Gyula, főmeg gondnok: Püspöky Emil. Bejelentési határidő: november 29.

— **Hamis tanuk.** Az a végtárgyalás, mely esütörtökön és pénteken a budapesti törvényszék előtt letolyt, szomorú képet tár fel arról, mily gyakran szokas a pörökben hamisan tanuskodni. Ezuttal Büchler Mór, Büchler Mórné, Erber Simon, Feldmann Fülöp és Gutherz Dávid újpesti lakosok kerültek hamis eskü miatt a vádlottak padjára. Nyolcz ilyen eset miatt fogtak őket perbe, de a mostani végtárgyaláson csak három, a Katz Armin, budapesti kereskedő, a Pinter Károlyné, és Kacher Teréz károsodott felek esete kepezte elbírálás tárgyát. Böhm Alajos ügyész indítványa után a törvényszék Vison-tai Soma erőltetett védeése daczára Büchler Mór, Erber Simont és Feldmann Fülöpöt egyenkint 3 es fel — 3 es fel évi börtönnel sújtotta, Gutherz Dávidot felmentették, Büchler Mórnel szemben pedig megszüntették az eljárást.

— **Olasz vér.** Ismert Ujpesten a Kunigo család. Ki ne látta volna az utcák szabályozásánál földmunkák körül használt taligákat s az azok elé fogott izmos lovakat. Ezek legfőbbje a Kunigo-családé. Az öreg Kunigo Giacomo már évek óta lakott Ujpesten s itt meghazásította Bartaló nevű fiát, a ki unokahagát Kunigo Mariát választotta nőül. E hazaságból, mely alig egy-két évig tartott és Bartaló halála vetett végett, egy leánygyermek származott, a ki ma alig 2 éves. Bartaló végrendeletét csinált s örökösül fele részben nejét, fele részben kis leányát tette meg. Rövid özvegyiség után a szemre való menyecske újból férjhez ment Kulpi Giuseppe szinten olasz taligáshoz, a ki Bartaló hagyatékával igen pocékul bant, használta a taligákat s a lovakat, a nélkül, hogy a kiskoru örökösöt illelő reszről elszámolt volna, sőt a lovak tartási és istallozasi költségeit sem fedezte, e részben is adósságot adósságra halmozván. Az első férj apja, vagyis a kiskoru leány nagyapja, az öreg Kunigo Giacomo ezt a gazdálkodást nem tűrhetven, lépéseket tett a hagyaték biztosítása iránt, a mi a hatóság foganatosított is. Kulpi Giuseppe, a második férj, szörnyen fölhaborodott emiatt, Kunigo Giacomo mindegyre megtámadta, leszurással fenyegette s pénteken este 8 órakor, amidőn Török-Báintról jövet a keleti pályaudvarból haza akart menni Ujpestre, a pályaudvar érkezési oldalán levő teren meglepte, torkán ragadta — Meghalsz! kiáltta és kirántotta a kését, Kunigo Giacomo

a megtámadott nagypapa aki a fenyegetések nyílt kitörése óta állandóan fegyvert hordott a zsebében, revolveréhez kapott. A következő pillanatban a lövés eldördült, Colpi megtántorodott, Cunigo pedig futásnak eredt, a kezepele-nton fölugrott egy villamoskocsira s mihelyt Ujpestre érkezett, azonnal jelentkezett az itteni kapitányságnál. A golyó a negyedik borda alatt Colpi testébe hatolt s életveszélyes sebet ütött rajta. A Rókus-kórházban, ahová gyógyítás végett vittek, nem sokára fölkereste a vizsgálóbíró, de nem engedték meg, hogy kihalgassa. A nagypapát le-laroltatták, a mostoha apa pedig reménytelen állapotban vivja fusáját a halállal.

— **Halalozás.** Egy szép fiatal leány halt meg Ujpesten f. hó 10-én. Szelepesényi Margit, Szelepesényi János polgártársunk leánya. A temetés f. hó 11-én nagy részvét mellett ment végbe. Legyen neki könnyű a föld.

Szerkesztői üzenetek.

— r. — I. urnak helyben. A mint látja, mi minden nyilvános dolgot megbírálnak és érdeme szerint pertraktálnak. Ezért, ha mi hivatásunkat igazságosan akarjuk — minthogy akarjuk is — teljesíteni, nem lehetünk kimélettel senkivel sem, mert akkor már részrehajlók volnánk. Olyanok pedig nem leszünk, mert akkor vétenénk a közönség érdeke ellen. Előttünk mindig az ügy, nem pedig a személyek a mervadók.

— E. t. Jezvin. A tárcza lapunk jövő számában jön.

— Aggodó szülőnek. A germanizálás ügyében magánúton intézkedtünk. Köszönjük a bizalmat.

— **Fiatal udvariának.** Az éppen olyan bék mintha azt mondta volna annak a piczike szökének, hogy arca olyan fehér mint a tejesarnok.

— **Miert is van szív és a szívben szerelem . . .**
— Hogy a papirkosarunkba vándoroljon.

A Párisból megérkezett

Fränkl Szidónia asszony tudatja, hogy az őszi és téli kalapok a párisi Magazin du Louvre-ból megérkeztek, minél fogva meghívja a nagyérdemű közönséget ezen szerfelett elegáns kalapcikknek megtekintésére. Elfogad megrendeléseket louveri formákra, ugyszintén ajánlja a női kalapoknak választékban gazdag raktárát 2 frittól 25 frittig a legelegánsabb formákban, valamint gyászkalapjaút is. Elvállal formálásokat facon szerint és pontosan szolgál ki.

Tisztelettel

4-4

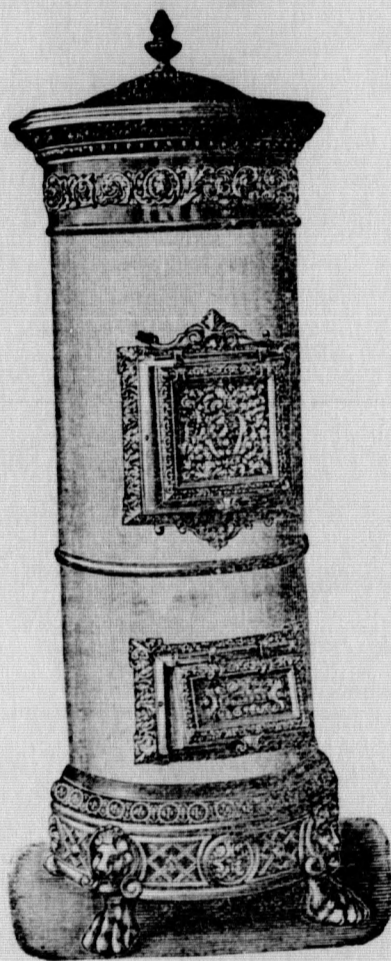
Fränkl Szidónia

Arpád-ut 8. Dian antstcin-féle ház.

Hirdetések és nyilfterek

olcsó díjazás mellett felvétetnek
e lap kiadóhivatalában Arpád-ut
20. szám alatt.

KÁLYHA GYÁRI RAKTÁR

Webermann A.

vaskereskedő

Ujpest, Arpád-ut 70.

(Antal-féle ház.)

Ajánlja

**kályha-
és takaréktűzhelyeit.**

az építési szakba vágó vasáruit, nemkülönben épület- és bútortvasalásait, konyha-edények és egyéb vasáruit jutányos áron.

A nálam vett kályhákat házhoz szállítom és díjmentesen felállítatom.

A telefon-hirmondó

a leggyorsabb hírszolgáltató, reggel 1/2 10 órától esti 1/2 11 óráig a legújabb híreket közli. Minden szenzációs hirt riadójel előz meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt tizedmásodpercnyi pontossággal. Összes állomásain az operaházi, népszínházi előadások és házihangversenyek után katona- és cigányzenekar is hallható.

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előfizetéseket elfogad és felvilágosítást ad **Ladányi Emil** vezérfelügyelő, váczi-ut 8. sz.